



Suomessa koulutus on tärkeää.

Koulutus pitää yllä hyvinvointia ja luo tasa-arvoa ihmisten välillä. Siksi Suomessa on ilmainen perusopetus 1.–9. luokilla, ja kaikki osallistuvat siihen. Ilman koulutusta on mahdotonta saada hyvää työpaikkaa ja edetä työllä.

Tasa-arvo on suomalaisessa koulussa tärkeää, niin perusopetuksessa, lukiossa kuin ammatillisessakin koulutuksessa. Kaikki ammatit ja työtehtävät on tarkoitettu sekä miehille että naisille, vaikka perinteisesti joillekin aloille hakeutuu enemmän miehiä ja toisille taas naisia.

Ammatti tai ainakin työtehtävät voivat vaihtua elämän aikana jopa monta kertaa. Aiemmin oli tavallista sitoutua yhteen ammattiin pitkäksi aikaa, mutta nykyisin työtehtävät ovat usein määräaikaista tai projektiluontoisia.



خویندن له فیئله ندا گرنګه

خویندن هوکاریکه که و خوشگوزه رانی و یه کسانى ننیوان مروقه کان, له به ر نه وه ش له فیئله ندادا خویندنی بڼه ره تی, پوله کانی 1 - 9 به خوړایی و بی به رامیه ره, هه مووان تیایدا به شدار ده بن, به بی به لگه نامه ی خویندن مروقه گپرو گرفتی یکاری زور ده بیټ و مه حال ده بیټ کاری باش و گونجای ده ست بکه ویت.

له فوتابخانه کانی فیئله ندادا یه کسانى گرنګه, له فوتابخانه ی سه ره تایبیدا, له ناماده بیدا هه روه ها به ناماده بیه پیشه بیه کانیشدا. پیشه و کار کردن له هه موو بواره جیواوزه کاندما مافی نافرته و پیاووه به بی جیوازی. هه رجه نده هه ندیک پیشه زیاتر پیاوو پرووی تی ده کات و هه ندیکیش زیاتر نافرته ت.

مروقه ده توانیت له ماوه ی ژیانیدا چه ند جاریک کارو پیشه ی بگوریت. جاران مروقه ماوه یه کی دورو دریژی ژیانى به یه ک پیشه وه ده به سترایه وه, به لام له سه رده می نیستادا کاره کان به زوری جار هه مه چه شنه و کاتین یان له شیوه ی پروژه دان.

Suomessa on tavallista, että opinnot kestävät pitkään. Usein niitä jatketaan vielä työelämässä olon aikanakin. Omalla alalla voi kouluttautua lisää, vaihtaa alaa aikuiskoulutuksessa, ja lisäksi voi opiskella harrastuksena jotakin itselleen sopivaa aihetta. Tätä elinikäistä oppimista pidetään tärkeänä kaikkien Suomessa asuvien ihmisten elämässä.

Oppilas saa ohjausta perusopetuksessa

Alakoulussa eli luokilla 1.–6. opiskellaan enimmäkseen oman luokanopettajan johdolla. Tällöin hän on myös pääasiallinen ohjaaja opinnoissa ja tulevaisuuden suunnitelmissa. Yläkoulussa, luokilla 7.–9., tärkeitä henkilöitä ovat luokanvalvoja ja oppilaanohjaaja (opo). Myös eri oppiaineiden opettajat ohjaavat oppilaita, esimerkiksi kertomalla, mihin ammatteihin vaikkapa kemiaa opiskelemalla voi valmistua.

Kahdeksannelta luokalta lähtien oppilaan ohjaaminen keskittyy tuleviin koulutus- ja ammattivalintoihin. Tästä ohjauksesta vastaa oppilaanohjaaja. Ohjaus on yhteistä koko luokalle ja siinä käsitellään jokaista oppilasta koskevia asioita, kuten suomalaista koulujärjestelmää, eri ammattien esittelyä ja koulutuksiin hakemista.

Tärkeä ohjauksen muoto on myös kahdenkeskinen keskustelu oppilaan kanssa. Myös vanhemmat voivat osallistua näihin keskusteluihin. Oppilaan kanssa sovitaan yleensä 45 min aika, jolloin paneudutaan hänen henkilökohtaisiin suunnitelmiinsa.

له فینله ندا خویندن به شیوه یه کی ناسایی دریزخایه نه، زور جار له ماوه ی ژبانی کار کردنیشدا مروف به رده وام ده بیت له خویندن. ده توانیت له بواره که ی خویدا قول بیته وه و زیاتر بخوینیت. یان پیشه که ی بگوریت له خویندن گه وران (نیواران) دا، وه ده توانیت خویندن زیاده له بواری گونجاوی تاییه ت به ناره زوو (هیوایه ت) ی خوی بخوینیت. نه م شیوازه ژبانی خویندنه گرنگی پی دراوه له ژبانی گشت دانیشوانی وولاتی فینله ندادا.

له ماوه ی خویندن بنه ره تیدا رینمایی قوتابی ده کریت

له بنه ره تی سه ره تایي دا واتا پوله کانی 1 - 6 ی خویندن سه ره تایي بنه ره تیدا به شیکی زوری خویندن به شه ربه رشتی

ماموستای پؤل که ناراسته که ری سه ره کیه له خویندن گشت ماده کان و نه خسه کیشانی

Luokaopettaja داهاوتودا

له بنه ره تی ناوه نیددا واتا پوله کانی 7 - 9 که سه گرنگه luokanvalvoja جاودیری بول وه کان بو قوتابی

رینما که ری قوتابی، هه روه ها ماموستاکانی ماده جیاوازه کان به شدارن له رینمایی کردنی

oppilaanohjaaja (opo)

قوتابی روون کردنه وه، بو نمونه که پیشانه چین بو نه و قوتابیانه ده بیت که کیمیا ده خوینن.

له پۆلی هه شته مه وه ده ست ده کریت به رینمایی کردنی قوتابی بو هه لیزاردن و دیاری کردنی خویندن و پیشه ی داهاوتوی. نه وه ش نه رکی رینماکه ری قوتابی یه. رینمایی کردنه که له یه ک کاتدا بو گشت قوتابیانی پوله که به یه که وه یه وه له ویدا تاوتویی بارودوخی په یوه نیدداری هه ر یه کیک له قوتابه کان ده کریت، چۆنیه تی سیسته می خویندن فینله ندی، روون کردنه وه له سه ر

پیشه جیاوازه کان وه چۆنیه تی داوا پینشکه ش کردن بویان.

بو چۆنیه تی ناراسته کردنی قوتابی گرنگه که له ریگه ی گفتوگویی دووبه دووه وه بیت له گه ل قوتابییه که دا، هه روه ها دایک و باوکیش بویان هه یه له و گفتوگویه دا به شدارین. به گشتی له گه ل هه ر قوتابییه کدا 45 ده قیقه دیاری ده کریت بو دارشتنی پلانی داهاوتوی خویندن تاییه ت به خوی.

Jatkokoulutuksen suunnittelu on hyvä aloittaa varhain

Oppilaan omat toiveet ja kiinnostuksen kohteet ovat ohjauksen lähtökohta. Tärkeintä on kuunnella, mitä nuori itse haluaisi aikuisena tehdä, sillä jokainen ihminen elää lopulta omaa elämäänsä ja on vastuussa omista päätöksistään. Perheen tehtävä on tukea oppilasta hänen omassa ratkaisussaan koulutuksen ja ammatinvalinnan suhteen. On tärkeää keskustella nuoren kanssa ja kertoa kokemuksiaan, mutta nuorella itsellään on lopulta oikeus päättää tulevasta ammatistaan.

باشتره وایه پیشوه خت ده ست بکریت به دارشتنی پلان بو خویندنی قوتاغی داهاتوو

سه رچاوه ی ناراسته کردنه که له سه ر بناغه ی حه زو ئامانجه کانی قوتابیه که خوی ده بیت. گرنکه که گوئ له لاهو بگیریت که خوی ده یه ویت چی بکات که گه وره بوو. نه رکی سه ر شانی خیزان نه وه یه که پشتگیری قوتابیه که بکات له و خویندن و پیشه یه ی که به ناره زووی خوی هه لیانده بژیریت. گنت و گو کردن له گه ل لاهو دا و باس کردن نه زمونه (ته جروه کان) کان بوی پیویسته. به لام له کوتابیدا لاهو مافی نه وه ی هه یه خوی پیشه ی داهاتوو خوی دیاری بکات.

Perusopetuksen jälkeen haetaan toiselle asteelle yhteishaussa

Velvollisuus käydä koulua jatkuu aina lukuvuoden loppuun asti sinä lukuvuonna, jona nuori täyttää 17 vuotta. Oppivelvollisuus ei siis päätty 17-vuotispäivänä.

Lähes kaikki nuoret hakeutuvat opiskelemaan lisää. Toisen asteen koulutus tarkoittaa lukio- ja ammattikoulutusta tai näiden yhdistelmää eli kaksoistutkintoa. Ilman vähintään toisen asteen opintoja on Suomessa vaikea saada työtä.

Lukio, ammattiopinnot ja oppisopimus ovat kaikki arvostettuja tapoja päästä mukaan työelämään. Viime vuosina lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus ovat olleet lähes yhtä suosittuja. Molemmat vaihtoehdot ovat oppilaiden keskuudessa suosittuja tapoja edetä elämässä. Oppisopimuksen valitsee vielä melko harva nuori.

Lukioon tai ammattikouluun haetaan yhteishaussa 9. luokan keväällä.

Oppilaat täyttävät nettilomakkeen, jolla he voivat hakea viiteen eri koulutukseen. Hakeminen tapahtuu kaikkialla Suomessa samalla tavalla. Nettisivusto on osoitteessa www.opintopolku.fi. Tieto koulutukseen pääsystä tulee kesäkuun alkupuolella kirjeellä kotiin.

دواى خویندنی بنه ره تی وه رگرتن بۆ خویندنی قوناغی داهاتوو له ریگه ی پر
هاوبه شه وه ده بیتت یهتهشکرتنه وه ی فۆرمی

نه رکی خویندن قوتابی له خویندن به رده وام بیتت هه تاكو كۆتایی هه موو سالیکی خویندن تاكو نه و
کاته ی که قوتابی 17 سال پر ده کاته وه. نه مه ش مانای نه وه نیه که له رۆژی له دایک بوونی 17
سالیدا نه رکی خویندنی له سه رنامینتت.
نزیکه ی گشت لاوان داوا پر ده که نه وه بۆ به ردوام بوون خویندنی قوناغی داهاتوو که پینک هاتوون
له خویندنی ناماده یی و پیشه یی
– lukio, یان خویندنی هه ردووکیان به یه که وه له هه مان کاتدا که پینی ده این خویندنی دووانه و اتا
ja ammattikoulutus
kaksoistutkinto

خویندنی ناماده یی و پیشه یی هه روه ها په یمانی شا گرتی و خویندن هه موویان شیوازی جیاوازی
گرنگن بۆ قوتابی که به ریگه ی خویندنیانه وه بگاته ژیاکی کارکردن. له م سالانه ی دوا لیدا داواکاری له
سه ر خویندنی ناماده یی و خویندنی پیشه که ری نزیکه ی له هه مان ناستدایه. هه ردوو پیشنیاره که له
نیوه ندی قوتابیاندایا په سه ندن بۆ به ره و پیش چوونیان له ژیاندا, هه لیزاردنی شیوازی په یمانی شا گرتی
و خویندن نه له لاواندا هیشتا ده گمه ن و که مه

بۆ وه رگرتن له ناماده یی یان خویندنی پیشه یی له ریگه ی پرکردنه وه ی داواى هاوبه شه
وه ده بیتت له ماوه ی به هاری پۆلی 9 دا

قوتابیان له ریگه ی ئینته رنینه وه داوا پر ده که نه وه, که بۆیان هه په پینچ به شی جیاوازی خویندن هه
لێژیرن. له سه رتاسه ری فیئله نادا داوا پر کردنه وه به هه مان شیوازی به ریوه چیتت, نه مه ش
ناونیشانی په یجه که یه.

www.opintopolku.fi:

Koulu lähettää ohjeet koteihin ennen ilmoittautumisen alkamista.

Jotkut oppilaat osaavat helposti valita joko ammatillisen koulutuksen tai lukion. Osa oppilaista tarvitsee päätöksessään paljon apua ja tukea sekä kotoa että koulusta ja muiltakin aikuisilta. Perusopetuksen todistuksen arvosanat ovat ratkaisevan tärkeitä, kun lukiot ja ammattikoulut valitsevat oppilaita. Ammatilliseen koulutukseen voi lisäksi olla pääsykoe tai haastattelu, josta saa pisteitä. Koulumenestys on kuitenkin ratkaiseva asia, joten opintojen sujuminen ja mahdollisimman hyvät arvosanat perusopetuksessa ovat tärkeitä asioita.

Lukio

Lukiossa opiskellaan tavallisesti kolme vuotta, mutta sen voi suorittaa myös 2–4 vuodessa. Jokaisen oppiaineen sisältö on jaettu kursseiksi. Lukiossa on pakollisia, syventäviä ja soveltavia kursseja. Syventävät kurssit sisältävät tietoa, joka laajentaa ja syventää pakollisia kursseja. Soveltavat kurssit taas voivat olla koulun omia kursseja, jotka ehkä liittyvät johonkin oppiaineeseen tai ovat oma kokonaisuutensa.

Kun opiskelija on suorittanut lukion kurssit, hän saa lukion päättötodistuksen. Tämän lisäksi opiskelija osallistuu ylioppilastutkintoon, josta hän saa erillisen ylioppilastutkintotodistuksen. Ylioppilastutkinnossa suoritetaan neljä ainetta, joista äidinkieli (suomi tai ruotsi) on pakollinen. Sen voi suorittaa suomi tai ruotsi toisena kielenä -tason mukaisesti. Sen lisäksi suoritetaan vähintään kolme koetta seuraavista oppiaineista: toinen kotimainen kieli

بۇ زانینی ئە نجامه كانی وه رگرتن له سه ره تاي مانگی حوزه يراندا ده گاته ده سنی قوتابیان له ریگه ی پۆسته وه بۆ ماله کانیان.

له پیش ده ست پی کردنی ماوه ی دیاری کراو بۆ پیشکه ش کردنی داواکان قوتابخانه رینماییه کان به نامه ده نیرت بۆ مالی قوتابیان.

هه نديك له قوتابیان به ناسانی نه توانن بریار بده ن له سه ر هه لیژاردنی خویندنی پیشه بی یان ناماده بی. به شیکیش له قوتابیان بۆ بریاردان پیویستیان به یارمه تی له ماله وه و قوتابخانه و هه روه ها که سی که ی گه وره هه به. نمره ی تاقیکردنه وه کانی کوتایی خویندنی بنه ره تی یاریده رن و کاریگه ری گرنگیان هه یه له سه ر بریاری هه لیژاردنی قوتابیان بۆ وه رگرتن ر خویندنی ناماده بی و پیشه ییدا, له گه ل نه وه شدا بۆ وه رگرتن له خویندنی راهینانی پیشه بی له وانه یه پیویستی به تاقیکردنه وه ی وه رگرتن یان چاو پیکه وتن هه بییت. که له ریگه ی خویندنی وه خالی بۆ کو ده بیته وه. سه رکه وتن له خویندندا و به ده سهینانی نمره ی به رز له ما وه ی قوتابخانه ی بنه ره تی هۆکاری گرنگن.

ئاماده یی Lukio

خویندنی ناسایی ناماده بی سی سال ده خایه نیت, به لام ده توانریت له نیوان 2 - 4 سالدا بخوینریت. ناوه روکی هه ر مادده یه کی خویندن دابه ش کراوه به شیوازی کورس که بوتریتته وه. جوری کورسه کانی ناماده بی نیجبارین, یان چروپرن, یان گونجاون. کورسه چروپره کان قول بوونه وه له ناوه روکی زانیاریه کان ده گرنه خویندن, که تیایاندا کورسه نیجباریه کان به فراوانی و قولی ده خوینریت. کورسه گونجاوه کان بۆی هه یه کورسه تاییه ته کانی قوتابخانه بییت, که له وانه یه په یوه ندیان به مادده یه کی خویندنه وه هه بییت, یان به بواری گشتیه وه هه بییت.

دوای به جیهینانی نه رکی به شداری کردن له گشت کورسه کانی نی ناماده بییدا, قوتابی به لگه نامه ی ده رچوونی ناماده بی وه رده گریت, له گه ل نه وه شدا به شداری تاقیکردنه وه ی ناماده بی گشتی ده کات بۆ به ده سهینانی به لگه نامه ی به که لۆریا (ناماده بی) بۆ نه م خویندنه ش قوتابی ده بییت چوار مادده هه لیژیریت بۆ تاقیکردنه وه تیایاندا. له وانه ش زمانی دایک واتا زمانی (فیئله ندی یان سویدی) که مادده یه کی نیجباریه, یان خویندنی فیئله ندی یان سویدی وه کو زمانی دووه م که له ناستی قوناغه که دا بییت. هه روه ها به لایه نی که مه وه هه لیژاردنی سی مادده ی تر له مادده کانی زمانی دووه می وولات واتا سویدی یان فیئله ندی, بیرکاری, زمانیکی بیگانه هه روه ها بابه تیکی ریالیستی (واقیعی) وه نه گه ر ناره زو بکات قوتابی ده توانریت له مادده کانی که ش هه لیژیریت بۆ تاقیکردنه وه

eli ruotsi tai suomi, matematiikka, vieras kieli ja jokin reaaliaine. Lisäksi on mahdollista kirjoittaa ylimääräisiä kokeita.

Lukio on yleissivistävä oppilaitos, jonka jälkeen opiskelija yleensä jatkaa opiskelua yliopistossa, ammattikorkeakoulussa tai ammattioppilaitoksessa ylioppilas pohjaisella linjalla.

Lukiossa otetaan paljon vastuuta omasta opiskelusta. Siellä on valinnanvapautta ja opiskelija voi ottaa huomioon esimerkiksi harrastuksiaan, kun hän suunnittelee, mitä kursseja valitsee. Kun hakee lukioon, on oltava hyvät perustiedot lukuaineista sekä hyvät opiskelutaidot

Kun lukioon valitaan oppilaita, otetaan todistuksesta huomioon lukuaineiden keskiarvo (äidinkieli tai S2-kieli, matematiikka, biologia, maantieto, kemia, fysiikka, historia, englanti, ruotsi, uskonto tai elämäntutkimustieto, yhteiskuntaoppi, terveystieto). Liikuntaa ja taitoaineita, kuten kuvataidetta ja musiikkia, ei huomioida. Lukiossa opiskelu on teoriapitoista ja tapahtuu pääosin oppitunneilla luokkahuoneessa.

Lukuaineiden keskiarvon on yleensä oltava vähintään 7. Kuitenkin usein keskiarvon oltava korkeampi riippuen hakijoiden määrästä. Opiskelujen onnistumiseksi lukiossa on tärkeää, että perustiedot oppiaineista ovat hyvin hallussa.

ناماده یی ده زگایه کی روژشیری گشتیه, که له پاش خویندنی قوتابیان به گشتی به رده وام ده بن له خویندنی کولیز (جامیعه), په یمانگای به رزی پیشه یی, ده زگای خویندنی پیشه یی که وه رگرتن تیایدا به به لگه نامه ی ناماده یییه. له قوناعی ناماده ییدا به رپرسیاریتی زور ده که ویتنه سه ر شانی قوتابی. بریاردان سه ربه خویه وه ده توانیت گرنگی بدات بو نمونه به هیوایه ته کانی, خوئی پلان دانان بو خوئی, یان دیاری کردنی نه و کورسانه ی که به شداریان تیادا ده کات.

پیش داوا پر کردنه وه بو وه رگرتن له ناماده یی پیویسته قوتابی زانیاری باشی هه بیته له باره ی مادده کان و هه روه ها له زانیی شپوازه باشه کانی خویندندا.

بو هه لیزاردن و وه رگرتنی قوتابی بو ناماده یی له به لگه نامه ی مادده کانی خویندنی بنه lukuaineet ره تیادا ناوه ندی سه رجه می نمره کان

له به رچاو ده گیریت (زمانی دایک, فینله ندی وه کو زمانی دووه م, بیرکاری, نه حیا, جوگرافیا, کیمیا, فیزیا, میژوو, زمانی ئینگلیزی, زمانی سویدی, نایین یان زانیاری ژیان, وانه ی کومه لایه تی, زانیاری ته ندروستی). به لام مادده کانی وه رزش و هونه ر, وه کو وینه کیشان و موسیقا کاریگه ریان نیه له سه ر وه رگرتن. مادده کانی قوناعی ناماده یی به تیوری (نه زه ری) ده خوینرین له ماوه ی دیاری کراوی خویندندا و له ناو پولدا.

نا بیته ناوه ندی سه رجه می نمره کان بو وه رگرتن له 7 که متر بیته, هه ندیک چاره هوی ژماره ی دواکاریه کان ناوه ندی سه رجه می نمره ی بابه ته کان ده بیته به رزتر بیته بو وه رگرتن. گرنگه قوتابی له خویندنی ناماده ییدا سه رکه وتوو بیته, و به باشی به ره و پیش بچیت له وه رگرتنی زانیاریه سه ره کیه کان سه باره ت به مادده کانی خویندن.

Ammatillinen koulutus

Ammatillisen perustutkinnon suorittaminen kestää kolme vuotta. Suurin osa opinnoista on ammattilainien opiskelua. Opintoihin sisältyy työpaikoilla työssä oppimista eli harjoittelua yhteensä vähintään 6 kuukautta. Monet opiskelijat valitsevat työssäoppimispaikakseen harjoittelupaikan ulkomailta. Lisäksi opiskelija opiskelee yleissivistäviä opintoja, ja vapaasti valittavia opintoja, joita voi ottaa myös toisesta oppilaitoksesta, kuten lukiosta. Vapaasti valittaviin opintoihin voidaan lukea myös työkokemus tai ohjatut harrastukset. Lisäksi opiskellaan alaan liittyvää teoriaa sekä esimerkiksi englantia, suomea ja yhteiskunnallisia aineita.

Suosittuja aloja ammatillisessa koulutuksessa ovat olleet sosiaali- ja terveysala, liiketalous ja kauppa, ajoneuvo- ja kuljetustekniikka, rakentaminen, majoitus- ja ravitsemisala sekä kauneudenhoitoala.

Kun haet ammatillisiin opintoihin, huomioidaan taito- ja taideaineet

Kun valitaan oppilaita ammatilliseen koulutukseen, huomioidaan kaikkien aineiden keskiarvo ja kolmen parhaan taito- ja taideaineen keskiarvo (liikunta, musiikki, kuvataide, käsityö, kotitalous).

Vaikka lukuaineet eivät olisi menneet kovin hyvin, voi taito- ja taideaineiden arvosanat auttaa sisäänpääsyssä. Joillekin erityisen suosituille aloille pääsemiseksi voidaan vaatia korkeampaa keskiarvoa kuin joihinkin lukioihin. Lisäksi ammatilliset oppilaitokset voivat järjestää pääsykokeita tai haastatteluja, joissa voi tuoda esiin soveltuvuutta alalle.

ammattillinen koulutus **خویندنی پیشه یی**

بۆ به ده ستهینانی ammatillisen perustutkinto پنیویست به خویندنی سین سال ده کات, به شی به لگه نامه ی بنه ره تی پیشه یی

زوری خویندنه که مادهه پیشه ییه کان, خویندنه که ش بریتیه له فیر بوون له شوینی کار وانا براکتیک یان راهینان, که هه موو ماوه کانی به یه که وه ده کات ته 6 مانگ به لایه نی که مه وه. هه ندیک له قوتابیان شوینی براکتیکه که یان له ده ره وه ی وولات هه لده بژیرن.

هه روه ها خویندنی yleisivistäviä opintoja وه خویندنه به سه ربه خویی هه لبریراوه کان روشنییه گشتیه کان

له لایه ن قوتابی خزیه وه. خویندنی نه و ماددانه ش ده کریت له ده زگایه کی جیاوازی که دا

vapasti valittavia opintoja

بیت وه کو ناماده یی.

له هه لبراردنی بابه ته کاندای بو خویندن, قوتابی ده توانریت له روانکه ی بواری نه زمونی کار یان هیوایه ته ناراسته کراوه کانه وه بیت.

نه و بوارانته که له ناو قوتابیاندای زیاتر نارو زوویان له سه ره بو خویندنی پیشه یی بواری کومه لایه تی و ته ندروستی,

به شی نابووری سه ربه خو و بازارگانی, ته کنیکی شوپیری, بیناسازی, ئوتیل و چیشخانه, هه روه ها بواری جوانکاری.

بۆ وه رگرتنت له خویندنی پیشه یی گرنگی مادهه کانی

توانا و هونه ر ده دریت

هه لبراردنی قوتابیان بو خویندنی پیشه یی به له به رچاو گرتتی ناوه ندی سه رجه می نمره کانی گشت بابه ته کان, هه روه ها ناوه ندی

سه رجه می ناوه ندی باشتترین نمره ی taito- ja taide (وه رزش, موسیقا, هونه ری وینه کیشان, سین مادهه ی توانا و هونه ر

ئیشی ده ست, نابوری ناو مال)

نه گه ر چی سه رکه وتن له مادهه کانی که ی خویندندا زور باش نه بووبیت, ده کریت نمره کانی هونه رو زانین یارمه تی بده ن بو وه رگرتن به تاییه تی بو نه وانه ی که نه یانه ویت له و بوارانته دا وه ربگیرین که داواکاری زوریان له سه ره و له وانه یه پیویستی به معه ده لی به رزتر

بیت وه کو هه ر یه کنیک له ناماده ییه کان. له گه ل نه وه شدا هه ندیک جار بو وه رگرتن ده زگا کانی

خویندنه پیشه بیه کان تاقیکردنه وه ی

وه رگرتن یان چاوپنکه وتن ساز ده که ن. بو دیاری کردنی که سه گونجاوه کان بو بواره که.

Ammatillinen erityiskoulutus

Ammatilliset erityisoppilaitokset ovat erikoistuneet erityistä tukea tarvitsevien nuorten ammatilliseen koulutukseen ja kuntoutukseen. Niissä tarjotaan ammatillista peruskoulutusta, valmentavaa koulutusta sekä lisäkoulutusta. Jos tuntuu siltä, että nuori tarvitsee erityistä tukea, hän voi hakeutua koulutuskokeiluun ammatilliseen erityisoppilaitokseen. Kokeilun aikana nähdään, onko koulutusmuoto hänelle sopiva.

Kaksoistutkinto

Kaksoistutkinnossa opiskellaan ammatti ja suoritetaan ylioppilastutkinto. Opiskelija hakee Yhteishaussa ammatilliseen koulutukseen ja ilmoittaa siellä, että haluaa suorittaa kaksoistutkinnon. Mikäli oppilaitos pystyy järjestämään kaksoistutkintopaikan, opiskelija voi suorittaa tutkinnon. Kaksoistutkinnon opinnot kestävät yleensä neljä vuotta. Joissakin oppilaitoksissa koulutus on järjestetty niin, että opiskelijat ovat yhden jakson lukiossa ja toisen jakson ammatillisessa koulutuksessa. Toisissa kouluissa opetus on järjestetty viikko-ohjelman mukaisesti niin, että opiskelijat ovat osan viikosta lukiossa ja osan viikosta ammatillisessa koulutuksessa.

Kaksoistutkinnossa lukiota ei suoriteta kokonaan vaan ainoastaan ylioppilastutkinto. Niinpä esimerkiksi lukion taito- ja taideaineet jäävät pois, ja opiskelija keskittyy niihin aineisiin, jotka hän aikoo suorittaa

ammatillinen erityiskoulutus یی خویندنی تاییه تی پیشه یی

ده زگا تاییه ته پیشه بیه کان تاییه تمه ندن به یارمه تیدانی نه و لاوانه ی که پیویستیان به یارمه تی تاییه ت هه یه له خویندنی پیشه یی و باش کردنی تواناکانیاندا. له ویدا خویندنی بنه ره تی پیشه یی, خویندنی ناماده کاری. هه روه ها وانه ی زیاده ده وتریتته وه. نه گه ر لاو هه ستی کرد پیویستی به یارمه تی زیاده ی تاییه ت هه یه, نه توانیت داوا ی ماوه ی تاقیکردنه وه ی خویندن بکات له خویندنگای تاییه تی پیشه یی. له و ماوه ی تاقیکردنه وه یه دا ده رده که ویت نه گه ر نه و جزره خویندنه بو نه و که سه ده بییت یان نا.

به لگه نامه ی جوته (دوانه) kaksoistutkinto

به لگه نامه ی دوانه بریتیه له به ده سهینانی به لگه نامه ی ناماده یی و ناماده یی پیشه یی وه له هه مان کاتدا, بو داوا پیشکه ش کردن بو خویندنی دوانه له ریگه ی پر کردنه وه ی نستیماره ی داوا ی هاویه شه وه بو خویندنی پیشه یی, له داواکه دا بنوسریت که قوتابیه که ده یه ویت بخوینیت بو به لگه نامه ی دوانه. به پیی نه وه ی نه گه ر په یمانگاکه بتوانیت شوینی خویندن بو نه و جزره به رنامه ی خویندنه ریگ بخت, نه و کاته قوتابیه که ده توانیت بو به لگه نامه که بخوینیت که. ماوه ی ناسایی خویندن بو به ده سهینانی به لگه نامه ی دوانه چوار ساله, له هه ندیک په یمانگادا خویندنه که به شیوه یه ک ریگ خراوه که قوتابی ماوه یه ک له ناماده یی و ماوه یه ک له پیشه یی ده خوینیت, له هه ندیک په یمانگای که دا خویندن ریگ ده خریت به پیی خشته ی هه فتانه, به شیوه یه ک که خویندنه که به شیک له روزه کانی هه فته له ناماده یی ده بییت و به شه که ی که ش له پیشه یی. له کاتی خویندن بو به لگه نامه ی دوانه هه موو مادده کانی ناماده یی ناخوینریت ته نها مادده کانی که پیویستن بو تاقیکردنه وه کانی ناماده یی ده خوینریت. بو نمونه واز له خویندنی مادده هونه ریه کان ده هینریت, قوتابی گرنگی به و ماددانه ده دات که یارمه تی ده ده ن بو به ده ست هینانی به لگه نامه ی ناماده یی. له کاتی خویندنا بو به لگه نامه ی دوانه قوتابی ده بییت گرنگی بدات به زانیاریه دیاریکراوه کان, وه گرنگی دان به پلاتی سود وه

ylioppilastutkinnossa. Kaksoistutkinto vaatii opiskelijalta määrätietoisuutta ja tarkkaa ajankäytön suunnittelua.

Oppisopimus

په یمانی خویندن و شاگرتی oppisopimus

Ammatillisen perustutkinnon voi suorittaa myös oppisopimuksella, jolloin opiskelija oppii pääsääntöisesti tekemällä työtä työpaikalla. Oppisopimukseen kuuluu lisäksi teoriajaksoja ammatillisessa oppilaitoksessa.

Oppisopimuskoulutukseen pääsemiseksi ei huomioida arvosanoja. Tarvitaan kuitenkin omaa aktiivisuutta. Nuori hankkii työpaikan itse ja solmii työsopimuksen. Sopimus oppisopimuksesta tehdään oppisopimuskeskuksessa. Oppilas saa työssä oppiessaan palkkaa.

خویندنی بنه ره تی پیشه یی ده کریت له شیوازی په یمانی خویندن و شاگرتیدا بیت, نیزامه سه ره کیه که ی نه وه په که قوتابی له ریگه ی کار کارونه وه فیر ده بیت, هه روه ها له په یمانی خویندن و شاگرتیدا به شیک له خویندنه که به تیوری (نه زه ری) له ناماده یی پیشه بییدا ده خوینریت.

نمره کانی تاقیکردنه کاریگه ریان نیه وه رگرتنی قوتابی بو خویندن له په یمانی خویندن و شاگرتی. به لکو پیویست به چالاکي و هه و لدان

ده کات. لاو شونینی کار ده دوزیته وه و په یمانی فیر بوون له ی کاریان له گه ندا ده به ستیت.

گریبه ستی په یمانی خویندن و شاگرتی. له ناوه ندی په یمانی oppisopimuskeskus ده به ستریت. خویندن و شاگرتیدا

قوتابی له سه ر ده و امی کاته کانی فیر بوون له کاردا موچه وه رده گرتیت.

Minne toisen asteen jälkeen?

Kaikilla on samat mahdollisuudet jatkokoulutukseen riippumatta siitä, onko käynyt lukion vai ammatillisen koulutuksen.

Ammatillisen koulutuksen suorittaneet ovat valmiita työelämään. He voivat kuitenkin hakeutua ammattikorkeakouluihin opiskelemaan samaa alaa eteenpäin tai jopa aivan uutta alaa. He voivat pyrkiä myös yliopistoihin ja korkeakouluihin.

له دواى قوتابى دووهه م به ره و کوئ؟

بو به رده وام بوون له خویندن بواره کان بو هه مووان وه کو په ک ره خساو ه به بی گرتگی دان به وه ی که قوتابیه که ناماده یی خویندبیت یان پیشه یی.

ده رچوانی ناماده یی پیشه یی ده توانن روو بکه نه ژبانی کار کردن, هه روه ها ده توانن به رده وام بن له خویندن له په یمانگای به رزتردا له هه مان بواردان یان له بواریکی دیکه ی نویدا. وه ده توانن تی بکوشن بو بده ن بو گه یشتن به خویندن دانیشگا و کولیزه به رزه کاندان.

خویندنی نا ماده یی بو به ده سهینانی به لگه نامه ی به کالوریوسه, له دواى نه وه ده ست ده کریت به

Lukiossa suoritetaan ylioppilastutkinto, ja vasta sen jälkeen lähdetään opiskelemaan tulevaa työelämää varten. Lukion jälkeen voi hakea ammattikorkeakouluun, korkeakouluun, yliopistoon tai ammatilliseen oppilaitokseen ylioppilaslinjalle.

Entä jos nuori ei pääse koulutukseen tai taidot eivät vielä riitä?

Jos nuori ei saa paikkaa kevään Yhteishaussa, hän voi hakea vapaiksi jääneitä opiskelupaikkoja kesällä. Haku tapahtuu netissä samalla sivustolla www.opintopolku.fi. Oppilaitokset voivat myös tarjota uusia koulutuspaikkoja. Oppilas voi myös päästä varasijalle, vaikka ei olisikaan tullut valituksi yhteishaussa.

Suomessa on voimassa Nuorisotakuu, jonka mukaan kaikille alle 25-vuotiaille nuorille tarjotaan koulutus- tai työpaikka, tai muu koulutus- ja työtä edistävä vaihtoehto.

Joskus on tarpeen sopia etukäteen, että oppilas ei hae yhteishaussa vaan hän hankkii vielä tietoja ja taitoja vuoden ajan muissa koulutuksissa. Nämä ovat koulutuksia, joihin voi hakea myös siinä tapauksessa, että saa paikkaa yhteishaussa. Vaihtoehtoja on kerrottu alla.

خویندنی پېشه ی پاشه روژ, له دواى ناماده یی ده توانریت داوا پیشکه ش بکرنیت بو خویندن له په یمانگا به رزه کان, په یمانگا به رزه پېشه بیه کان, دانیشگا یان بو خویندن له ده زگا پېشه بیه کان که له ناستی دانیشگادان.

نه ی نه گه ر لاور شوینی خویندنی ده ست نه که وت یان توناکانی که م بن بو وه رگرتن

نه گه ر لاور له پاش داوا پیشکه ش کردن له ماوه ی داواى گشتی له به هاردا شوینی خویندنی ده ست نه که وت, ده توانریت له هاویندا جار یکی داوا پیشکه ش بکات بو وه رگرتن له شوینه پاشماوه کاند, پر کردنه وه ی داوا ش له ریگه ی په بجی ئینته ر نیتی:

www.opintopolku.fi

په یمانگانیش ده توان پېشنیاری شوینی خویندنی جیاواز بو قوتابی بکه ن, له وانه شه قوتابیه که شوینی په ده ک (ئیحتیات) ی ده ست بکه ویت, نه گه ر چی له داوا گشتیه که شدا هه لنه بژیرر ابیت.

له فینله ندا بو هه موو نه و لاوانه ی که ته مه نیان له خوار 25 سالانه وه په شیوازیک له داوا پیشکه ش کردن هه په پنی ده لاین:

که له ریگه په وه داوا پیشکه ش ده کرنیت بو خویندن یان کار, وه هه ولدان بو دوزینه وه ی ریگه چاره Nuorisohaku بو گرفته کان

خویندن و بیکاری له ریگه ی پېشنیاری جیاواز جیاوازه وه.

هه ندیک جار به ریکه وتنی پېشوه خت که قوتابی له له ماوه ی دیاریکراوی داواى گشتیدا بو خویندن داوا پیشکه ش ناکات بو قوناغی داهاتوو, بو نه وه ی که سالیکی که ی زیاده له قوتابخانه په کی جیاوازا بخوینیت بو به رز کردنه وه ی ناستی و توانکانی, به لام قوتابی ده توانیت هه مان خویندن بخوینیت ته نانه ت له دواى نه وه ی که داواى پیشکه ش کردبیت و وه ریش گیرابیت, نه مانه ی خواره وه ش چه ند پېشنیاریکی جیاوازان.

پیشنیاره کانی دواى خویندنی بنه ره تی

Vaihtoehtoja perusopetuksen jälkeen

1. Perusopetuksen lisäopetus (10. luokka)

Nuori voi hakeutua kymppiluokalle, joka on vuoden pituinen perusopetuksen lisäopetus. Siellä voi korottaa perusopetuksen arvosanoja. Siihen kuuluu myös työelämään tutustumista.

Iltakymppi

Lisäopetusta järjestetään myös ilta-aikaan, jos päiväaika ei sovi opiskelulle.

Kymppiluokan jälkeen voi hakea joko lukioon tai ammatilliseen koulutukseen.

2. Ammattistartti

Nuori voi hakeutua myös Ammattistartille ammatilliseen oppilaitokseen, jossa voi myös korottaa perusopetuksen arvosanoja. Tähän koulutukseen sisältyy enemmän tutustumista ammatillisiin koulutusmahdollisuuksiin.

Ammattistartin jälkeen voi hakea joko lukioon tai ammatilliseen koulutukseen.

3. Maahanmuuttajien ammattiopintoihin valmistava koulutus

Jos maahanmuuttajanuori kokee, että hän ei ole vielä valmis ammatillisiin opintoihin esim. liian vähäisen kielitaidon tai jonkin muun syyn vuoksi, hän voi hakeutua vuoden kestävään, maahanmuuttajille tarkoitettuun valmistavaan opetukseen. Sen tavoite on lisätä valmiuksia, joita tarvitaan ammatillisessa koulussa opiskeluun. Opiskeluaineita ovat suomen kielen

1 - خویندنی زیاده ی بنه ره تی پۆلی 10 Perusopetuksen lisäopetus(10. luokka)

لاو بۆی هه به داوا پیشکه ش بکات بۆ خویندنی پۆلی ده به م, که نه ویش خویندنی زیاده به بۆ ماوه ی سالیك, ده توانیت له ریگه به وه نمره کانی خویندنی بنه ره تی به رز بکاته وه, ناساندن به ژیانى کار کردن به شیکه له به رنامه ی خویندنه که

ده یه می نیواره Iltakymppi

خویندنی زیاده له نیوارانیشتا ده بییت بۆ نه و قوتابیانه ی که کاتی به یانیانیان بۆ ناگونجیت.

ده توانریت دواى ته واو کردنی خویندنی ده یه می نیواره داوا پیشکه ش بکریت بۆ خویندنی ناماده یی یان پیشه یی.

2 - ده ست پین کردنی پیشه Ammattistartti

هه روه ها لاو ده توانیت داوا پیشکه ش بکات بۆ ده زگای خویندنه پیشه بیه کان بۆ خویندنی ده ست پین کردنی پیشه . له ریگه ی نه م خویندنه وه ده توانیت نمره کانی خویندنی بنه ره تی به رز بکاته وه, ناوه روکی نه م خویندنه زیاتر ناساندنی قوتابیبه به چۆنیه تی گه پشتن به خویندنی پیشه یی. ده توانریت دواى ته واو کردنی خویندنی ده ست پین کردنی پیشه داوا پیشکه ش بکریت بۆ خویندنی ناماده یی یان پیشه یی.

3 - راهینانی ناماده کارى کۆچبه ران بۆ خویندنه پیشه بیه کان

Maahanmuuttajien ammattiopintoihin valmistava koulutus

نه گه ر لاوی کۆچبه ر هه ستی کرد که هیشتا ناماده نیه بۆ خویندنی پیشه یی, له به ر لاوازی توانای له زمانی وولات بییت یان له به ر هه ر هۆیه کی تر, ده توانیت داوا پیشکه ش بکات بۆ خویندنی راهینانی ناماده کارى بۆ خویندنی پیشه یی که تاییبه ته به کۆچبه ران, نه ویش ماوه ی یه ک سال ده خایه نیت, ئامانج له م خویندنه نه وه یه ک توانای نه و که سانه زیاد بکات که پئویستیان به وه یه له قوتابخانه پیشه بیه کاندای بخوینن. مادده کانی خویندن له گه ل زمانی فیئله ندیدا بۆ نمونه بریتین له بیرکاری, زانیاری ته کنه لوجیا و ژیان به ریوه بردن, وه به شیکیش له به رنامه ی خویندنه ک راهینانه له شوینی کار واتا (پراکتیک)

lisäksi mm. matematiikka, tietotekniikka ja elämänhallinta. Lisäksi koulutukseen kuuluu työharjoittelua.

4. Maahanmuuttajien lukioon valmistava koulutus
Tavoite on parantaa valmiuksia, joita tarvitaan lukiokoulutuksessa.

5. Kotitalousopetus
Koulutuksessa opitaan puolen vuoden aikana ruuanvalmistukseen, puhtaanapitoon ja talouteen liittyviä taitoja.

6. Nuorten työpajat
Tarkoitettu 17-24-vuotiaille nuorille, jotka ovat vailla työ- ja opiskelupaikkaa. Työpajassa tehdään työtä ja siellä saa henkilökohtaista ohjausta tulevaisuuden suunnitelmien toteuttamiseksi.

7. Kansanopistot
Kansanopistoissa voi suorittaa perusopetuksen lisäopetusta. Niissä voi suorittaa myös ammatillisia tutkintoja tai opiskella eri aiheita harrastuksena.

8. Kotoutumistuella annettava koulutus
Koulutukseen voivat osallistua 17-vuotta täyttäneet nuoret, jotka ovat tulleet Suomeen alle 4 vuotta sitten. Koulutukseen haettaessa on nuorella oltava Työ- ja elinkeinotoimiston tekemä kotoutumissuunnitelma.

Jos nuori jää ilman opiskelupaikkaa, on tärkeää olla aktiivinen ja olla yhteydessä perusopetuksen oppilaanohjaajaan tai etsivän nuorisotyön työntekijään. Näiden yhteystiedot löytyvät kaupungin nettisivuilta www.kerava.fi ja tämän oppaan lopusta. Myös Työ- ja elinkeinokeskukset www.te-palvelut.fi tarjoavat ohjausta ja sinne voi ilmoittautua työnhakijaksi.

4 - راهبانی ناماده کاری کوچبه ران بۆ خویندنی ناماده بی

Maahanmuuttajien lukioon valmistava koulutus

نامانچ له م خویندنه زیاد کردنی تواناکانی قوتابییه و ناماده کردنییی بۆ خویندنی ناماده بی.

5 - خویندنی نابووری مآل kotitalousopetus

نه م خویندنه ماوه که ی نیو سآله تیایدا خۆراک ناماده کردن, پاک و خاوینی و بابیه ته کانی که په یوه ندیان به زانیاری نابوورییه وه هه په ده خویندنی.

6 - وه رشه کانی کاری لاون Nuorten työpajat

تاییه ته به و لوانه ی که ته مه نیان له نیوان 17 - 24 سآلیدییه وه له کار و خویندن دواکه وتوون, له وه رشه ی کاردا کار ده کریت وه له ویشدا لاون به به تاییه تی (شه خسی) رینمایی ده کریت بۆ به دیهینانی پلانیه کانی پاشه رۆژی.

7 - کولیزی میلی kansanopisto

له کولیزی میلییدا ده توانریت خویندنی زیادیه ی بنه ره تی بخوینریت, له ویشدا هه روه ها ده توانریت خویندنی پیشه یی بخوینریت یان هه ر بابیه تیکی تر په یوه ندی به ئاره زوو (هیواییه ت) ه کانی قوتابییه وه هه بییت.

8 - خویندنی یارمه تیدان بۆ راهاتن به kotoutumistuella annettava koulutus

وولات (به مال بوون)

نه م خویندنه بۆ نه و لوانه به که 17 سآلیان پیر کردووه ته وه و له 4 سآل که متره هاتوون بۆ فیئله ندا. داوا کردنی نه م خویندنه بۆ نه و لوانه که په ناویان هه په که له نه خسه ی به مآل بوونی دائیره ی کار و ژیاندا.

نه گه ر هه ر لاونیک له خویندن وه رنه گیرا پیویسته جالاک بییت و په یوه ندی به رده وامی به کارگه رانی ناراسته که ری قوتابی

, یان پشکنه ری کار بۆ لاون نه وه هه etsivän nuorisotyö بۆ ناوینشان و په یوه ندی کردن oppilaanohjaaja بییت

به www.kerava.fi وه له کوتایی هاتن به م رینماییه دا

هه روه ها سود له بیئشنیاره کانی ناوه ندی دائیره ی کار و ژیان وه رده کریت. ده توانیت نه وان ناگدار بکه یت بۆ به نوای کار که راندا

له ریگه ی په یجی ئینته رنیتته که یانه وه که نه ویش www.te-palvelut.fi

Usein kysyttyä

Mitä jos oppilas opiskelee aineita mukautetusti perusopetuksessa? Oppilas voi hakea koulutukseen normaalihaussa tai harkinnanvaraisessa haussa. Jälkimmäisessä haussa oppilas voidaan ottaa opiskelemaan, vaikka hänen koulumenestyksensä ei olisikaan kovin hyvä.

Onko toinen kotimainen kieli pakollinen?

Jos oppilas on vapautettu ruotsin tai suomen kielestä, hän voi saada vapautuksen myös lukiossa tai ammatillisessa koulutuksessa. Työelämässä ruotsin/suomen kielen taitoa vaaditaan monissa valtion ja kunnan viroissa, esimerkiksi poliisin tai tuomarin tehtävissä.

Mitä hyötyä on oman äidinkielen opiskelusta?

Oman äidinkielen hyvä osaaminen vahvistaa muiden kielten oppimista. On hyvä tuntea oma kulttuuri hyvin ja kunnioittaa sitä. On todettu, että oman kulttuurin arvostaminen ja ylläpito uudessa ympäristössä auttaa asettumisessa yhteiskuntaan. Työelämä on myös yhä kansainvälisempää ja kielten osaaminen tuo etua työhaussa.

Millainen suomen kielen taito on riittävä jatko-opintoihin pääsemiseksi? Koulutukseen pääsemiseksi vaaditaan riittävä kielitaito. Jos S2-kielen arvosana on vähintään 7, sitä ei testata. Muutoin kielitaitoa testataan kielikokeella ennen opiskelijaksi hyväksymistä. Menestyminen lukio- ja

نه و پرسپارانہ ی که زور ده کرین

چی ده بیت نه گه ر که قوتابی مادده دیاری کراوه کانی خویندنی mukautetusti بخوینیت
بئه ره تی به ناریکی
قوتابی ده توانیت داوا پیشکه ش بکات بو قوناغی خویندنی داهاتوو له کات و ماوه ی ناساییدا , له ماوه ی
پیشکه ش کردن بو وه رگرتنی
یه ده کدا (نیحتیات), وه له ماوه ی پیشکه ش کردنی پاشوه خندا ده کریت قوتابی وه ربگیریت بو
خویندن, ته نانه ت نه گه ر ره وتی
خویندنه که شی زور به باشی به ریوه نه چووینیت.

نایا خویندنی زمانی دووه می وولات نیجباریه؟

نه گه ر ریکه به قوتابی بدریت بو نه خویندنی زمانی سویدی یان فیئله ندی, ده توانیت به رده وام بیت له
نه خویندنی هه روه ها له ناماده بی و پیشه بییدا بو وه رگرتن له کار له هه ندیک دام و ده زگای ده و له
ت و دائیره ره سمیه کاندان زانینی زمانی فیئله ندی/ سویدی پیویسته, بو نمونه له کاری پولیسی یان دادوه
ریدا

خویندنی زمانی تاییه تی دایک سویدی چیه ؟

نه و که سه ی که له زمانی دایکیدا به توانا بیت, توانا ی فیر بوونی زمانه کانی که ی به هیز ده بیت,
شتیکی باشه مروّف داب و نه ریتی خوی بناسیت و ریزی لی بگرت, سه لمینراوه که نرخ پندان و به
رز رارتنی داب و نه ریتی تاییه تی وه ریز گرتن له ژینکه ی نوئ یارمه تی مروّف ده دات بو جیگر
بوون له کومه لگادا, هه روه ها ژیانی کار کردنیشی زیاتر نیونه ته وه بی ده بیت , وه زانینی زمانی
زیاتر نه گه ری ده ست که وتنی زیاتر ده کات.

بو وه رگرتن له قوناغی خویندنی داهاتوودا پیویسته توانای زمانی فیئله ندی له چی ناستیکدا
بیت؟

پیویسته زانینی زمان له ناستی به توانا بوون له خویندنی قوناغه که دا بیت بو وه رگرتن. نه گه ر نمره
ی وانه ی فیئله ندی وه کو زمانی دووه م 7 و سه روتر بیت پیویست به تاقیکردنه وه ناکات, له هه

ammattillisissa opinnoissa edellyttää hyvää suomen kielen taitoa. Varsinkin lukio-opinnot ovat teoreettisia ja käsitteellisiä.

Mitä lukio-opinnot maksavat?

Lukiossa opetus on ilmaista. Lukiolaisen on kuitenkin hankittava itse kirjat. Yhteensä kirjoja on hankittava lukion aikana 50-70 kappaletta riippuen siitä, kuinka monta kurssia opiskelija on opinto-ohjelmaan valinnut. Yksi kirja maksaa 20-40 euroa. Kirjoja kuitenkin myös kierrätetään eli aiemmin opiskelleilta voi kirjoja ostaa huomattavasti edullisemmin.

Lukiossa tarvitaan myös kannettava tietokone. Useissa lukioissa sen voi vuokrata koululta tai koulu kustantaa tietokoneen lukion ajaksi. Samoin tarvitaan laskin. Laskinten hinnat vaihtelevat paljon, mutta yleensä peruslaskin riittää.

Lisäksi ylioppilastutkinnosta on maksettava tutkintomaksu kustakin kokeesta. Yksi koemaksu on n. 30 euroa.

Lukiossa ruokailu on ilmaista, mutta matkat opiskelija joutuu maksamaan itse.

Opiskelujen aikana on mahdollista saada opintotukea ja asumistukea. Jotkut työskentelevät opintojensa aikana.

Mitä opinnot ammatillisessa koulutuksessa maksavat?

Ammatillisessa oppilaitoksessa opetus on maksutonta. Kirjat opiskelija hankkii itse. Jos opiskelija tarvitsee suojavaatteita ja muita varusteita

موو حاله ته كانی كه دا بو وه رگرتن قوتابی ملکه چی تاقیکردنه وه ی زمان ده بیت. به سه رکه وتن له خویندنی ناماده بی و پیشه بیذا زمانی فیئله ندیش زیاتر به ره و پیشه و ه ده چیت, به تایبه تی شیوازی خویندنی ناماده بی به گشتی نه زه ری (تیوری) و تاوتوی کردنه.

خویندن له ناماده بیذا نرخى چه نده؟

خویندن له قوناغی ناماده بیذا بی به رامبه ره, به لام ده بیت قوتابیانی ناماده بی خوینان په رتوکه کانی خویندن دابین بکه ن. ژماره ی په رتوکه کانی که پیویستن بو ماوه ی خویندنی ناماده بی له نیوان 50 - 70 په رتوکه به پیی نه وه ی که قوتابیه که چه ند کورس بو به رنامه ی خویندنه که ی هه لده بژیریت. نرخى یه ک په رتوکه له نیوان 20 - 40 یوروپه. قوتابی ده توانیت په رتوکی به کارهاتووی قوتابیه کانی پیستر به نرخیکی زور هه رزانتز بکریت.

له ماوه ی خویندنی ناماده بیذا قوتابی پیویستی به جیهازی کومپیوته ری ده سته وانا (لابتوب), له هه ندیک ناماده بیذا به کری ده دریت, یان قوتابخانه کومپیوته ر بو ماوه ی قوناغی ناماده بی بو قوتابی دابین ده کات, هه روه ها قوتابی پیویستی به ژمیریار وانا (حاسیبه) هه یه. نرخه کانی حاسیبه جیاوازن به پیی جوړه که ی, به لام ده کریت هه ر جوړه حاسیبه یه کی ساده بیت.

هه روه ها به شداری کردن له تاقیکردنه وه کانی ناماده بیذا بو به کالوریوس به به رامبه ره, نرخى به شداری کردن له هه ر تاقیکردنه وه یه کدا نزیکه ی 30 یوروپه.

له ناماده بیذا خواردن بی به رامبه ره, به لام هات و چوی قوتابخانه له سه ر حسابی قوتابی خویه تی.

له ماوه ی خویندندا قوتابی بو ی هه یه یارمه تی خویندن و مانشینی وه رگریت, هه ندیکیش له قوتابیان له ماوه ی خویندنه که یاندا کار ده ن.

خویندن له ناماده بیبه پیشه بیبه کاندا نرخى چه نده؟

له ده زگا خویندنه پیشه بیبه کاندا خویندن به بی به رامبه ره, قوتابی خوی په رتوکه کانی خویندن دابین ده کات, نه گه ر پیویستی به جل و به رگی کار بیت یان شت و مه کانه ی که پیویستیان پیی ده بیت بو پاراستن و سه لامه تی خوی له لایه ن قوتابخانه وه بو دابین ده کریت. به لام بو نمونه جل و به رگی ته باخی (خواردن ناماده که ری), چه قویان مه قه ستی قز برین پنداویستییه کانی تر بواری (سالون) و سه

työturvallisuuden vuoksi, ne hankitaan hänelle koulusta. Sen sijaan esim. kokin työasu, veitset tai kampaajan sakset ja muut työvälineet on hankittava itse. Samoin esim. parturin välineet ja kokin veitset opiskelija maksaa itse.

Ammatillisessa koulutuksessa ruokailu on ilmaista, mutta matkat opiskelija joutuu maksamaan itse.

Opiskelujen aikana on mahdollista saada opintotukea ja asumistukea. Jotkut työskentelevät opintojensa aikana.

Keneltä saa lisätietoja opintoihin liittyvistä asioista?

رتاشی هه روه ها بواری ناماده کردنی خواردن قوتابی خوی دابینیان ده کات و ده یانکریت.

له خویندگا پیشه بیه کاندای خواردن بی به رامبه ره, به لام هات و چوی قوتابخانه له سه ر حسابی قوتابی خویه تی.

له ماوه ی خویندندا قوتابی بوی هه یه یارمه تی خویندن و مانتشینیی وه رگریت, هه ندیکیش له قوتابیان له ماوه ی خویندنه که یاندا کار ده که ن.

بو زانیاری زیاتر سه باره ت به جوړه کانی خویندن په یوه ندی به کیوه ده کریت؟

1. Perusopetuksen oppilaanohjaajat

Keravan yläkouluissa on oppilaanohjaajia, jotka ohjaavat oppilaita sekä henkilökohtaisesti että oppitunneilla.

Keravanjoen koulu
Sompion koulu

2. Lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opinto-ohjaajat

3. Ohjaamo, Kerava

Ohjaamon palvelut on suunnattu 16- 29 -vuotiaille nuorille. Ohjaamon työntekijät auttavat ja tukevat nuoria oman elämänsä ongelmakohtien selvittämisessä, työ-, opiskelu- tai harjoittelupaikan löytämisessä sekä ohjaa nuoria oikeiden palveluiden pariin. Aukioloaikoina paikalla on etsivä nuorisotyöntekijä, joka saa helposti yhteyden muihin nuorelle tärkeisiin yhteistyötahoihin.

Osoite: Yhteis palvelupiste, Sampolan palvelukeskus, Kultasepänkatu 7, 04250 Kerava

Aukioloajat: tiistaisin ja torstaisin klo 14.00 -16.00,

Sähköposti: maria-elisa.jarvensivu@kerava.fi

Puhelin: 0403184072

www.keravannuorisopalvelut.fi

1 - Oppilaan ohjaajat - رینماکارانی قوتابیان له قوتابخانه بنه ره تیه کانددا

له قوتابخانه بنه ره تیه به رزه کانی کیرا قادا (ناوه ندیه کان) رینماکاری قوتابیان هه یه, که رینمایه قوتابیان ده که ن به جیاجیا وهه روه ها به کومه ل له پؤلدا.

قوتابخانه ی کیرافان یوکی

2 - قوتابخانه ی سوّمپیو

رینماکاران بؤ خویندنه کاتی ناماده یی وپیشه یی Opinto-ohjaajat

3 - نوسینگه ی رینمایه, کیرا قا Ohjaamo, Kerava

خزمه تگوزاریه کانی نوسینگه ی رینمایه تاییه ته به و لاوانه ی که ته مه نیان له نیوان 16 - 29 سالدیابه. کارمه ندانی رینمایه یارمه تی لاوان نه ده ن له دوزینه وه ی ریگه چاره بؤ گیروگرفته کانین, بؤ دوزینه وه ی کار, خویندن, شوینی راهینانی کار, هه روه ها رینمایه لاوان بؤ به ده سهینانی خزمه تگوزاریه گونجاوله کان بویان له و کاتانه دا که کراوه ته وه له ویدا کارمه ندی پشکنه ر(باحث)ی لاو هه یه, که به ناسانی ده توانیت په یوه ندی به لاوه کانه وه بکات وه کاری هاوبه شیان له گه آدا بکات و له یه کنری تی بگه ن.

ئاونیشان:

ناوه ندی خزمه تگوزاری سامپؤلا

Yhteis palvelupist

Kultasepänkatu 7, 04250 Kerava

کاتی کراوه: رۆژانی سئ شه ممه و پینج شه ممه کاتژمیر ر 14 - 16

ئیمیل: maria-elisa.jarvensivu@kerava.fi

www.keravannuorisopalvelut.fi

4. Etsivä nuorisotyöntekijä, Kerava

Yhdessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa on mahdollista tutustua eri opiskelualoihin, tehdä työhakemuksia tai löytää mielenkiintoinen harjoittelu-/työkokeilupaiikka. Lisäksi on mahdollista lähteä yhdessä tutustumaan eri harrastusmahdollisuuksiin.

Tunnetko sinä nuoren, jolla asiat ovat solmussa ja joka kaipaa apua oman elämänsä jatkosuunnitelmien tekemiseen? Voit ilmoittaa nuoren yhteyshenkilöt sähköpostilla tai soittaa, niin etsivä nuorisotyöntekijä ottaa nuoreen yhteyttä.

Maria-Elisa Järvensivu
p. 040 318 4072
maria-elisa.jarvensivu@kerava.fi
www.keravannuorisopalvelut.fi

5. Työ- ja elinkeinokeskus

<http://toimistot.te-palvelut.fi/uusimaa>

Voit asuinpaikastasi riippumatta asioida missä tahansa toimipaikassa; Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Hyvinkäällä, Järvenpäässä, Lohjalla, Porvoossa tai Raaseporissa.

6. Uudenmaan TE-toimisto, Järvenpää

<http://toimistot.te-palvelut.fi/jarvenpaa>

Osoite: Mannilantie 28 A, 04400 Järvenpää
Aukioloajat: arkisin klo 9.00-16.00,
puhelinpalvelut klo 9.00-16.15
Sähköposti: kirjaamo.uusimaa(at)te-toimisto.fi
Puhelin / Työnhakija-asiakkaat:
0295 040 001 (arkisin 9.00-16.15)

4- کارمه ندی لایو پشکنه ر, کیرافا etsivä nuorisotyöntekijä, kerava

لاو ده توانیت له گه ل کارمه ندیکی پشکنه ر که لایو بیت به یه که وه هه وُل بده ن بُو ناسینی بواری جیوازی خویندن, پرکردنه وه ی نیستماره بُو کار یان دوزینه وه ی شوینی راهینانی کار (پراکتیک) و تاقیکردنه وه ی کاری به سود و گونجاو , هه روه ها ده کریت به یه که وه برۆن بُو ناسینی ئاره زوو (هیوایه تی) جیواز.

ئه گه ر هه ر لایوئیک ده ناسیت که کاروباری ئالۆز بووه, یان یه کیک که پیوستی به یارمه تی هه یه بُو دارشتنی پلانه کانی داهاتوو ژینانی, ده توانیت له ریگه ی نیمايله وه یان په یوه ندی ته له فونیه وه نا گادارمان بکه بیت له زانیاریه کانی چونیه تی په یوه ندی پیوه کردنیمان بده یتی, بُو ئه وه ی کارمه ندی لایو پشکنه ر په یوه ندی به لاهه که وه بکات.

ماریا-ئیلیسا یارفینسیفو
Maria-Elisa Järvensivu
ژماره ی ته له فون: 040 318 4072
نیمایل: maria-elisa.jarvensivu@kerava.fi
په یجی ئنته رنیت: www.keravannuorisopalvelut.fi

5 - ناوه ندی (دانییره ی کار و زین)

Työ- ja elinkeinokeskus

<http://toimistot.te-palvelut.fi/uusimaa>

بئی ره چاو کردنی شوینی نیشته جیت. ده توانیت بُو به ریوه بردنی کار و بارت روو بکه یته هه ر یه کیک له دانییره کانی, هیلسنکی, نیسپو, فانتا, هیوئیکا, لوهیا, پورفو یان راسنیپوری.

6 - دانییره ی کارو ژینانی نوسیمما, یارفینپا

Uudenmaan TE-toimisto, Järvenpää

<http://toimistot.te-palvelut.fi/jarvenpaa>

ناونیشان:

Mannilantie 28 A, 04400 Järvenpää

پوژانی ده وام کراوه یه کاتزمیر 9.00 - 16.00

بُو وه لامدانه وه ی په یوه ندی ته له فونی کاتزمیر 9.00 - 16.15

نیمایل: kirjaamo.uusimaa@te-toimisto.fi

ژماره ی ته له فون بُو داواکارانی کار:

0295 040 001 پوژانی ده وام کاتزمیر 9.00 - 16.15

Puhelin / Työnantaja-asiakkaat:
0295 040 002 (arkisin 9.00–16.15)

ژماره ی ته له فون بو کارده ران :
0295 040 001 روژانی ده وام کاتزمیر 9.00 - 16.15

7. KELA
Osoite: Kauppakaari 8, 04200
KERAVA
Postiosoite: PL 24, 00232
HELSINKI
Aukioloajat: arkisin klo 9.00 -
16.00

7 - کيلا
KELA

ناونيشان Kauppakaari 8, 04200 KERAVA

ناونيشانی پوسټ PL 24, 00232 HELSINKI

بو په يوه ندى ته له فونى www.kela.fi/palvelunumerot

Puhelinpalvelut www.kela.fi/palvelunumerot

Linkejä

په یجه کان

Opintopolku <https://opintopolku.fi> Suomalaiset oppilaitokset ja korkeakoulut ylläpitävät Opintopolussa omien koulutustensa tietoja.
Työ- ja elinkeinopalvelut www.te-palvelut.fi Työ- ja elinkeinopalvelut eli TE-palvelut tarjoavat maksutta palveluja työnhakijoille, jotka asuvat Suomessa tai haluavat Suomeen töihin.
Kun koulu loppuu www.kunkoululoppuu.fi Antaa sinulle tietoa perusopetuksen ja lukion jälkeisistä valinnoista, opiskelusta ja työelämästä. Taloudellinen tiedotustoimisto.

Ammattinetti www.ammattinetti.fi Tarjoaa tietoa ammasteista ja aloista. Ammattinettistä löytyy ammattialojen ja ammattien kuvauksia, eri ammasteissa toimivien ihmisten haastatteluja ja uratarinoita sekä

<https://opintopolku.fi> Opintopolku

تایبه ته به ده زگای خویندن و خویندگا به رزه فیئله ندیبه کان که هه موو زانیاریه ک سه باره ت به به
رنامه کانیاں و ره وتی خویندن تیایاندا یان له م په یجه دا بلاو ده که نه وه.

www.te-palvelut.fi Työ-ja elinkeinopalvelut

دانییره ی خزمه تگوزاری کار و ژیان:

خزمه تگوزاری ی بی به رامبه ر پيشکه ش به و که سانه ده کات که له فیئله ندا ده ژین و کاریان پیویسته,
یان نه وانه ی که ده یا نه ویت بین بو فیئله ندا بو کارکردن.

www.kunkoululoppuu.fi Kun koulu loppuu

که خویندن ته واو ده بیت :

työelämään liittyviä artikkeleita.

Infopankki www.infopankki.fi Laajasti tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta monella eri kielellä.

زانیاریت له سه ر چۆنیه تی هه لېژاردنه کانی خویندن و ژیاڼی کارکردن دواى ته واو کردنى خویندنى بنه ره تی و ناماده یی ده داتى. دائیره ی زانیاری نابوریه.

www.ammattinetti.fi Ammattinetti

زانیاری پیشکه ش ده کات له سه ر بواره پیشه بیه کان, له م په یجه دا پروون کردنه وه هه یه له سه ر بوارو جوړه کانی پیشه, چاو پڼکه وتن له گه ل نه و که سانه ی که له بواره جیاوازه کاندای کار ده که ن وه گرفته کانی ژیاڼی کار, چه نده ها بابه تی جوړاو جوړ له سه ر ژیاڼی کارکردن.

www.infopankki.fi Infopankki

زانیاری زورو فراوان سه باره ت به کومه لگای فینله ندی وه رگېرراوه بو چه نده ها زمانى جیاواز.

